

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Birželis — June 22, 1964

Nr. 72

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DAR APIE GOLDWATERĮ...

ARIZONOS SENATORIUS JAU TURI REIKALINGĄ NOMINACIJAI BALSŲ SKAIČIŲ, NORS JUNGTINĖ PROPAGANDA PRIEŠ JĮ DAR, BENT TEORETIŠKAI, GALI SUKLIUDYTI JO IŠRINKIMUI. — SENATORIAUS PASISEKIMAS GLŪDI JO GALVOSENOJE, KURI ATITINKA IR MILIJONŲ AMERIKIEČIŲ PAŽIŪRAI. — IR KAI KURIE LIETUVIAI UŽSIKRĖTĖ GOLDWATERIUI NEAPYKANTA.

Vytautas Meškauskas

Jau buvau nutaręs nieko nerasyti apie Goldwaterį iki pat respublikonų konvencijos. Tačiau birželio 15 d. Dirvoje tilpęs Vytautas Kavolis laiškas, rodąs, kad ir mes užsikrėtėm anti-goldwateriška karštligė, verčia mane grįžti prie tos temos. Juo labiau, kad rašant šias eilutes ir AP ir UPI pranešė, kad Goldwateris jauturi daugiau delegatų negu jam reikėtų būti išrinktam respublikonų kandidatui prezidentus per pirmą balsavimą. (Žinia, ne visi tų delegatų, kurie dabar sakosi balsuosią už Goldwaterį, bus priversti taip ir padaryti. Tik dalis jų yra verčiami taip padaryti jų valstybės veiklančiais teisniais nuostatais, kiti dar gali pakeisti savo nuomonę.)

Vytautas Kavolis teigia, kad Barry Goldwater, kaip kandidatas į prezidentus europiečiams (ir ne tik jiems) kelia siaubą, nes 1. savo politiką grindžia jausmu valdomos jėgos vartojimu, beveik visiškai atsisakydamas naudoti protą, ypač tarptautinėje politikoje, ir 2. savo vidaus politikos sampratą remia beveik visiškai visiškas socialinės atsakomybės -- gelbėti tiems, kurie sau pagelbėti jaunepajėgia -- atsisakymu.

Reikia būti labai mokytam, kad tiek daug netiesos paskelbus tiek mažai žodžių pagalba. Visų pirma, iš kur gerbiamas daktaras ištraukė, kad Europos spauda "beveik vieningai" pasipiktino Goldwaterio laimėjimu Californijos pirminiuose rinkimuose? Pasipiktino ar apsidžiaugė, priklauso nuo to, kuriai srovei -- kairiajai ar dešiniajai -- priklauso atitinkamas laikraštis, ir nuo to, kas parinko tuos spaudos atsiliepimus. Be to, reikia neužmiršti, kad Europos vedamųjų rašytojai, kalbėdami apie Goldwaterį, rėmėsi visų pirma amerikiečių spaudos komentarais, o toji beveik visa, ypač Rytuose, yra nusistačiusi prieš Goldwaterį. Tačiau, jei Goldwateris, neseniai dar visai nežinomas senatorius iš mažos Arizonos valstybės, nepaisant spaudos priešiško visdėlio tapo nacionaline figūra ir beveik jau laimėjęs kandidatą į prezidentus nominaciją, negalima sakyti, kad jis "atsisakė vadovautis protu". Atvirkščiai, tas faktas rodo, kad jis turi ne tik lankstų protą, bet ir puikią politiko uoselę, leidžiančią jam įspėti, ko žmonės nori. Chet Huntley, NBC komentatorius, kuris Goldwaterio labai nemėgsta, neseniai stebėjosi iš kur Goldwateris turi tiek daug "grass roots", atseit, masių, paramos. Kaip tik tas populiarumas ir verčia profesionalinius respublikonų kandidatus pasisakyti už Goldwaterį.

Nagrindžiami Goldwaterio masinį populiarumą, sustokime visų pirma prie antrojo Kavolio teigimo, liečiantį senatoriaus "vidaus politikos sampratą". Kiek aš žinau, senatorius, kuris pats balsavo už "Social Security" mokesčių padidinimą, neprieštarauja federalinei paramai atskiram individui, tačiau toji turėtų ateiti tik tada, kai visos kitos priemonės, privatinės ir lokalinės administracijos, -- jau yra išsemtos. Reikia neužmiršti, kad jau dabar federalinė valdžia daugiau ar mažiau su labdarybe surištiems reikalams išleidžia apie 10 milijonų dolerių, 7 milijonai žmonių gauna "relief" čekius, 8,4 milijonai naudojami nemokamai ar pagigintu maistu, 2,1 milijonai žmonių gyvena "public housing", 2 milijonai gauna bedarbių

pašalpą. 18 milijonų žmonių gauna mėnesinius mokėjimus iš pensijų ir kitokių fondų.

Žodžiu, visos kalbos apie vargą Amerikoje paprastai yra perdėtos. Faktinę padėtį geriausiai išryškina tas faktas, kad ne vienas Dirvos skaitytojas kol kas dar nesirytė grįžti į Lietuvą, nors ten socialinis draudimas ir yra "visuotinas". Taip pat ir tie tautiečiai, kurie pakliuvo į D. Britaniją, iš ten pagal galimybes persikraustė į žiauria kapitalistinę Ameriką, nors D. Britanijoje socialinis draudimas yra kur kas tobulesnis ir veikia nemokamas gydymas, įgalinąs plikius net įsitaisyti perukus. Juo didesnė valstybės "parama", juo didesnė kontrolė, juo mažiau laisvės atskiro individo pasireiškimui ir iniciatyvai, juo didesnė sprespauda, juo didesnis vargas. Nevaržoma laisvė pavertė Ameriką biblijos pažadėtu kraštu, kur upėmis teka medus ir pienas. (Tų dviejų produktų perteklius išlaikymas sandėliuose federalinei vyriausybei 1963 metais apsisėjo 4.279.515 dolerių.) Kodėl gi tos laisvės atsisakyti? Žinodamas iš pat apatinės Amerikos socialinių laipų pakopos aš sakau: nereikia. Tą patį sako ir Goldwateris, pats neturtingiausias iš visų iki šiol žinomų kandidatų į

prezidentus. (Jis vertas vieno milijono dolerių, Srantonas tarp 8-9 mil. Rockefelleris 100 mil., Johnsonas -- 9 milijonus.)

Bet, mums, kurie pabėgome nuo "pažangiausios" valstybės globos, daugiau negu duonos kasnio užtikrinimas iki gyvos galvos, rūpi užsienio politikos klausimai. Nesuprantu, kodėl Kavolis mano, kad Goldwateris toje srityje daugiau vadovausis jausmais, o ne protu. Toks formulavimas daugiau tiktų F.D. Rooseveltui laikotarpiui, kada prezidentas ir jo artimieji patarėjai, atrodo, buvo taip įsimylėję į rusus, kad nepastebėjo kokią didelę žalą padarė milijonams žmonių Europoje ir savo pačių kraštui užsiaugino priešą. Taip vadinama "liberalinė" spauda didžiąją triukšmą pakėlė dėl Goldwaterio pareiškimo, kad Vietnamo džiunglės galima išdegti mažo kalibro atominėmis bombomis. Labai jau "pažangaus" New Yorko Times karinis kritikas Hanson Baldwin tačiau rašė, kad tokia idėja jau buvo karinių ekspertų apsvaistytą ir rasta visai praktiška ir žmonėms mažai pavojinga.

Viena tačiau tikra, kad jei Goldwateris su savo "trigger happy" žmogaus aureole būtų buvęs prezidento J. F. Kennedy vietoje, Chruščiovas tikrai nebūtų drįsęs okupuoti nei Kubos nei Vakarų Berlyno aptverti sieną ir kas dėl to būtų pralaimėjęs? JAV, visa žmonija ar p. Kavolis asmeniškai? Skaitomasi tik su to jėga, kuris turi drąsos reikalui esant, ją ir panaudoti.

Tai aišku milijonams paprastų žmonių. Už tai Goldwateris ir susilaukė tokios "grass root" lygio pasisekimo. Didžiausiam "liberalių" žurnalistų ir sociologų nustebimui.

LENKŲ PATARIMAI PREZIDENTUI JOHNSONUI

VYT. ALSEIKA
Dirvos korespondentas
V. Vokietijoje

Iš JAV lenkų memorandumų, š.m. gegužės 11 d. įteikto JAV prezidentui L. Johnsonui, matyti, kad Amerikos lenkai palaiko JAV politiką Sovietų Sąjungos atžvilgiu, pritaria taikingajam samboviui bei kultūriniam mainams ir drauge reikalauja pripažinti Lenkijos - Vokietijos sieną ties Oderio ir Nisos upėmis.

Minėtą memorandumą pasirašė Amerikos Lenkų Kongreso pirmininkas Karol Rozmarek ir gen. sekretorius kun. Walerian Korcz. Memorandume, teigiamai išskėlus JAV politiką komunizmo atžvilgiu, mus daugiau domina teigimai apie tai, kokių būdu tektų toliau palaikyti dvasinį lenkų Lenkijoje pasipriešinimą komunizmui. Amerikiečiai lenkai mano, kad tenka toliau tiksliai bendradarbiauti su Lenkija, prekyboje teikti lengvatas, tenka vykdyti kultūrinius mainus. Šie privalo būti "teisingi", taigi, JAV turėtų būti siunčiami, be komunistinio režimo įsikišimo, Lenkijos studentai ir mokslininkai, be to, turėtų būti leidžiamas abipusis pasikeitimas spausdiniais. Tik toliau išsiviečiai lenkai nurodo, kad "nuolat reikia atnaujinti pareiškimus apie reikimą būti laisvai ir nepriklausomai Lenkijai".

Amerikos lenkai reikalauja, kad keltant Vokietijos klausimą, negalima pamiršti laisvės grąžinimo Lenkijai, Čekoslovakijai ir Vengrijai (o kur kiti kraštai -- Rumunija, Bulgarija, Pabaltijo valstybės -- V.A.). Čia lenkai padarė priekaištą amerikiečiams, nes šie juk kelia Berlyno ar Vokietijos klausimus ir jie savių nuolat atmetami. Mums įdomi dar viena memorandumo passtraipa -- esą "dabartinėje padėtyje galima būtų įrodyti, kad nėra galima Lenkijai grąžinti nepriklausomybę. Toks teigimas kai kuriais atžvilgiais teisingas...".

Memorandume amerikiečiams priekaištaujama dėl Oderio-Nisos sienos pripažinimo atidėliojimo, nes tuo būdu "visai bereika-

lingai Lenkija priklausanti nuo Rusijos ir šioji virsta vieninteliu 31 milijono lenkų teritorijinio pastovumo garantuotoju". Esą sovietai dabar lenkus gali šantažuoti... O sienos pripažinimas, be kitų amerikiečiams - lenkams atrodančių teigiamų pasekų, sudarytų galimybes sunormulizuoti lenkų - vokiečių santykius ir "sustiprinti Vakarų, šiemis vedant pasikalbėjimus su Sovietų Sąjunga". Esą atkakli Fed. Vokietijos laikysena Rytų-Vidurio Europos tautų tarpe vis dar keltanti "Drang nach Osten" baimę.

Amerikos lenkai memorandumu prezidentui Johnsonui dar kritikavo JAV politiką ir pateikė savų sugestijų. Pirmoje eilėje lenkai nesutinka, kad kantrybės keliu galima laimėti sovietų pasitikėjimą ir gerą valią. Jei lais-

vasis pasaulis skuba sovietams į pagalbą, tai jis privalo tai vykdyti ne dėl prekybos naudos ar laikinų sumetimų, bet turėdamas prieš akis laisvės grąžinimą satelitiniais kraštais (kodėl lenkai pamiršta ir kitus, sovietų pavergtus, ne "satelitinio" statuso kraštus? -- V.A.). Sovietų sunkumai, lenkų nuomone, kaip tik esą palankūs Vakarams griebtis kai kurių žygių ir čia paminėti: siekti politinių sistemų liberalizacijos pavergtuose kraštuose, sustabdyti komunistų priešišką veiklą prieš bažnyčią Lenkijoje ir kituose pavergtuose kraštuose, visiškai atitraukti sovietų karines pajėgas iš Lenkijos ir Kubos (kodėl tik iš tų kraštų? -- V.A.), garantuoti Berlyno statusą, reikiamai nusiginkluoti.

Jei dabar amerikiečių politika, gyvenamojo laiko verčiama, ieškų susitarimo formų su sovietais, tai lenkų memorandumu autoriai nedrąsiai pastebėjo, kad (Nukelta į 2 psl.)

New Jersey Lietuvių Bendruomenės tautinių šokių grupė, kuri dalyvaus Lietuvių Dienos programos išpildyme. Nuotraukoje iš kairės: Eglė Juškaitė, Birutė Vaičiūnaitė, Julė Vaičiūnaitė, Jonas Kasparišnas, Gailutė Vaičiūnaitė, Žibutė Raudytė. Antroje eilėje: Vincė Juškaitė, Jūratė Pralėkaitė, Andronė Jarmaitė, Diane Berzaukaitė, Audrutė Klimaitė, Jūratė Veblaitytė, Birutė Šimkutė, Trečioje eilėje: Vidmantas Varnickas, Bronius Surdzinskas, Rimas Bitėnas, Algis Bitėnas, Vladas Melinis, Rimas Raudys, Merijus Jarmas.

LIETUVIAI PRIMENA KARIOKAMS KOMUNISTŲ TERORĄ... rašo brazilų laikraščiai

JURGIS SATORIUS
Dirvos korespondentas
Brazilijoje

Mūsų žmonės išgyveno 1941 m. per Baisųjį Birželį. Gį šis teroras, kiek kitokiomis formomis, tebesitęsia ir ligi šiai dienai. -- kalbėjo man 72 metų, jaunas savo dvasia, Rio lietuvių kolonijos kelbonas kun. J. Janilionis. Šis pasikalbėjimas įvyko senokai, gegužės pradžioje, tačiau kun. J. Janilionio pasakytą žodžių tapo kūnu!

Šiandien, rašant šį straipsnį, prieš mane ant stalo pluoštas Rio de Janeiro dienraščių iškarpy, pakvietimų, programų, kurios rodo, kad kun. J. Janilionio energija kovojant už mūsų tėvynės išlaisvinimą yra neišsenkanti. Nes gi ir Baisiojo Birželio įvykių paminėjimo suorganizavimas priklauso prie kovos būdų, kuriais mes stengiamės taikiai būdu priminti laisvajam pasauliui apie mūsų aspiracijas, kad tuomi palengvintume savo brolių išlaisvinimą iš bolševikinės vergijos.

Į minėjimo rengimo komitetą buvo pakviesti visų trijų Pabaltijo valstybių atstovai: Dr. Frikas Meieris, Lietuvos atstovas Brazilijoje; 2. Dr. Alfredo Ruzins, latvių ir ACEN atstovas Brazilijoje ir 3. Dr. Waldemar

Turner, estų atstovas. Tačiau pati didžioji darbo našta krito ant kun. Janilionio pečių: jis birželio 12-13 d.d. aplankė visų didžiųjų laikraščių redakcijas, kurios jam prašant plačiai išgarsino šios liūdnos sukakties 23-sias metines.

"Lietuviai parodo kariokams (taip čia priimta vadinti Rio mies to gyventojus) komunistų terorą" -- rašė Diario de Noticias VI.14 laidoje. Laikraštis įdėjo kelbono J. Janilionio ir Ant. Siauraisaitienės nuotrauką, kai šie lankėsi laikraščio redakcijoje vėly birželio 13 d. vakarą. Laikraštis rašė: "Kun. J. Janilionis paliko mums pasiskaityti knygą "Deixa Tuas Lagrimas em Moscou" -- ("Palik savo ašaras Maskvoje" B. Armonienės knygos vertimas iš portugalų kalbą). B. Armonienė ten aprašo savo išgyvenimus Sibire ir apie Pabaltijo piliečių vargus priverčiamojo darbo stovyklose. Pabaltiečių trėmimus į Sibirą pradžią davė garsusis NKVD pulk. Serovo įsakymas, numatęs per vieną naktį suimti nieku nekaltų tūkstančius Pabaltijo kraštų gyventojų ir ištremti juos į Sibirą".

Jornal do Comercio ir O Globo savo laidoje VI.14 ir VI.13 patalpino kun. J. Janilionio, E. Petraičio ir A. Siauraisaitienės nuotraukas. Po jomis įdėti platūs paaiškinimai, kurie priminė Rio gyventojams, kad pabaltiečiai minį savo kraštų žiaurią tragediją, įvykdytą toms tautoms žiauriausio žmonijos priešo -- komunizmo. "1941.VI.14 Kremlius įsakė įvykdyti masines Pabaltijo kraštų gyventojų deportacijas į Sibirą. Nuo VI.14 - VI.21 iš tų kraštų buvo ištremta per 100,000 gyventojų mirčiai (Sov. S-gos kacetų, kurie nieku nesiskyrė nuo žmonių naikinto stovyklų. Birželio 14-jį yra tų kraštų gyventojų Kovos Diena už savo kraštų išlaisvinimą". -- rašė O Globo.

Taip pat įtakingasis Jornal do Brasil ir O Jornal įdėjo atitinkamus šio minėjimo atsišaukimus, kuriuose minima, kad "Lietuvos min. Frikas Meieris kviečia visus atsilankyti į pamaldas ir iškilmingą aktą Šv. Jėzaus Širdies Bažnyčioje ir salėje, kur bus prisimintos žuvusios aukos už Pabaltijo kraštų laisvę. Tie nusikaltimai buvę įvykdyti Stalinu 1941 m. birželio mėnesį prieš

Gegutės kiaušinis...

(Nukelta į 2 psl.)

UKRAINIEČIŲ LINKĖJIMAI VILNIEČIAMS

Laisvųjų ukrainiečių armijos U.N.R. generolas-leitenantas Oleksander Vyšnivsky, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Centro valdybos pirmininko Kazio Veikučio pakviestas, gegužės 30 d., Detroite pasveikino Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos suvažiavimą šiais žodžiais:

Ukrainiečių vardu sveikinu Jus — atstovus tos tautos, kuri iš praeities, Lietuvos-Ukrainos Valstybių apimtyje, turi taip daug pozityviai bendro.

Netolimoje praeityje Lietuvą bei Ukrainą ištiko bendras tų tautų likimas, kurios krito maskoliško imperializmo aukomis. Atgimusių naujam, valstybiniai nepriklausomam gyvenimui Lietuvos ir Ukrainos Respublikų netolimos praeities istorijos užbaigia yra visai analogiška — abi valstybės vėl sukaustytos maskvinėmis grandinėmis.

Mūsų tautų paskiausios istorijos puslapius lydi dar viena analogija — Vilniaus ir Lvovo problemos. Prisimena dienos lenkų generolo Želigovskio avantiūry, kurios, lenkų valdžios neoficialiai palaimintos, leido užgrobti Lietuvos sostinę Vilnių. Tokiu būdu Lenkija pasekė savo ankstyvesnių pavergėjų — maskolių pėdomis. Ukrainiečiai, kurių senąjį miestą, ukrainiečių kunigaikščių sostinę Lvovą, lenkai 1918 metais aneksavo, lietuvių tautos tragediją išgyveno gilaus gedulo apimti ir lietuvių nuoširdžiai užjausdami.

Ne be įdomumo verta pasiekti lenkų imperialistinius pasinešimus, klasiškai pavaizduojančius jų dvigubą "buhalteriją" — vieną sau, antrą kitiems:

Brazilija

(Atkelta iš 1 psl.)

savo taikius kaimynus" -- rašė Jornal do Brasil.

Baisiojo Birželio minėjimo aktas buvo pradėtas iškilmingomis mišiomis minėtoje bažnyčioje. Mišias celebravo vysk. Dom. Castro Pinto, o tai dienai pritaikytą pamokslą pasakė kun. prof. Emilio Silva.

Po pamaldų apie 400 dalyvių susirinko į čia pat esančią erdvią, gėlėmis išpuoštą parapijos salę, kur ir įvyko liūdnujų įvykių minėjimas. Prie prezidento stalo sėdėjo Lietuvos min. Dr. Frikas Meieris, ta proga pasakęs ilgesnį kalbą ir priminęs detalii tragiškų dienų įvykius. Šalia sėdėjusi ir žodį pasakiusi Guanabaro valstijos socialinių reikalų ministras Sandra Cavalcanti, visiemis priminė, kad Brazilija yra laisvas kraštas, kuris visiems leidžia minėti savo tautines šventes ir išpažinti bet kokią religiją. Kalbėtoja pasidžiaugė, kad jai yra tekusi garbė tarti žodį tokiam svarbiame akte. Jos nuomone okupuotosios Pabaltijės tautos vistiek atgaus savo laisvę. Prie garbės prezidento stalo taip pat buvo ir latvių atstovas A. Rusiņš bei laisvųjų čekoslovakų delegatas. Visi kalbėtojai pabrėžė sovietų įvykdymus žiaurumus, kurie sau neturi pavyzdžio civilizuotos žmonijos istorijoje. Salės scena buvo išpuošta Pabaltijės kraštų tautinėmis ir Brazilijos vėliavomis.

Dienraštis O Globo savo VI.15 laidoje, kuri yra plačiausia skaitoma Rio de Janeiro ir apylinkėse, patalpino platų minėjimo akto aprašymą, paillustruotą prezidento ir dalyvių jungtine (montažu) nuotrauka. "Pabaltijės gyventojai, įsikūrę Brazilijoje, šventė kovos už savo tautų išlaisvinimo dieną", -- rašė dienraštis.

Džiugu pabrėžti, kad lietuviai, nors ir neskaitlingi Rio de Janeiro mieste, sugebėjo suruošti tokį puikų minėjimą — aktą, kuris patraukė plačiausią šio miesto gyventojų dėmesį.

Teisė į Vilnių: "Kas čia tokio, kad prieš porą šimtų metų Vilnius buvo Lietuvos sostapis!.. Dabar Vilniuje dauguma lenkų, na, ir kultūra lenkiška. Tad miestas yra lenkiškas ir turi

kas išsprendžia problemą: lenkiška kultūra — lenkų ir miestas. Iš to aišku, kad Lvovas turi priklausyti Lenkijai".

Teisė į Aukšt. Slionską: "Tiesa, miestuose vien tik

Vilniečių suvažiavime ukrainietis gen. O. Vyšnivskis su gen. St. Dirmantu.

priklausyti Lenkijai".

Teisė į "ziemie odzyskanie": "Niekio tokio, kad ten žmonės vokiečių kilmės ir kultūra vokiška!.. Prieš kelis šimtus metų šios žemės priklausė "žec pospolitai", o vokiečiai užgrobė jas. Taigi, žemė lenkiška ir todėl turi būti priskirta prie "macciezos".

Teisė į Lvovą: "Jokios reikšmės neturi tai, kad miestas buvo ukrainiečių sostapiu ir kad Lvovo visos apylinkės nuo seno apgyventos išmintinai ukrainiečių!.. Pačiame mieste yra viršijantis lenkiškas elementas ir tai teikia lenkiškos kultūros antspalvį,

vokiečiai ir ten ugdoma vien tik vokiška kultūra!.. Betgi vokiečiai miestus užgrobė jėga ir todėl ne miestų gyventojai sprendžia priklausomumo klausimą, bet apylinkių gyventojai, kurių dauguma lenkai. Todėl nėra jokios abejonės, kad Aukšt. Slionskas yra lenkiškas ir turi priklausyti Lenkijai".

Risum teneatis amicie! (nesijuokite draugai).

Iš tikrųjų, būtų juokinga, jei nebūtų taip liūdna... Atrodo, kad lenkiškoji politinė emigracija ničnieko neužmiršo ir nieko nepasimokino, nes vis dar vėl ir

vėl deklamuoja apie Vilnių bei Lvovą, lyg apie jų vis dar tebevaldomus objektus. O juk jei ne lenkiškas politinis žilbumas bei "mocarstvinė" manija "od morza do morza", dar su nelemta panieka savo "mažaverčiams" kaimynams, tai darbus sugyvenimas ir net bendra darbiavimas tarp Lietuvos, Lenkijos bei Ukrainos tautų būtų buvęs, ir dabar bei ateity būtų tikrai galimas. To pasėkoje, Lenkija dabar nebūtų maskviniu satelitu, o Lietuva ir Ukraina — maskolių okupuotos.

Lin kėdamas suvažiavimui geriausios sėkmės darbuose, viliuosi ir stipriai tikiu, kad baigsis didžiosios kančios ir ateis per jas ilgai lauktasis laikas, kai naujai atgimusių valstybiniam gyvenimui, tikros bičiulystės kupinų mūsų tautų — Lietuvos ir Ukrainos sostinėse vėl aidės himnų garsai apie laisvę bei garbę mūsų Kraštų Bičiuliškos vienybės bei ryžto vedini, lietuviai ir ukrainiečiai draugėje žygiuos sutikti laisvųjų tautų gyvenimo džiaugsmus.

Tad lai padeda mums Visagalis!

Valio lietuvių tautai!!!"

Lenkų patarimai...

(Atkelta iš 1 psl.)

susitarimas ar "atlydis" negalės būti vykdomas tuo pačiu metu kėniant Rytų - Vidurio Europos kraštams. Opatas memorandumas baigiamas žodžiais, kad lenkai "pa laikui Prezidento vykdomą didelę ir viltis nešančią taikos ofenzivą"...

Tiek apie JAV lenkus ir jų memorandumą Johnsonui. Dabar per sielkime į Londono lenkų išsiviją. Jų organas, gyvai redaguojamas dienraštis "Dziennik Polski" į Dziennik Żołnierza" 125 nr. Z. Stahl straipsnyje griežtai kalba apie amerikiečių politikos prieštaravimus ir mitus. Pagal Stahl JAV-bės, kaip ir kiekviena didelė valstybė, vedančios politiką išeinant iš jų interesų. O prieštaravimai atsiranda dėl to, kad JAV prez. Kennedžio ir Johnsono laikmečiu bandoma rinkti kams pavaizduoti, jog su Sovietais siekiama susitarti, o iš kitos pusės, kai santykiuama su totalitais ir silpnaisiais komunistiniais režimais, tai jį atžvilgiu padidomas granitinis kietumas. Tai neatitinka valstybės vaidmenio, kuri vadovauja visam laisvam pasauliui ir tai nesuprantama europiniams JAV sąjungininkams. Esą, keistai atrodo kova prieš prekybą su Kuba, ar prieš Vietnamo komunistus, tuo pačiu metu giriant sovietų taikos norus ir su jais sudarant vis naujus susitarimus.

Lenkų dienraštis Londone, priminęs JAV nepasisekimus NATO konferencijoje Hagoje, dar priminė Dean Rusk prieštaravimus jo kalbose. Vieną kartą jis teigė kad "Chruščiovas santykiuose su Vakarais parodys mažiau nuo-

laidumo, nes nenorįs įsigyti "imperialistų tarno" vardo", o toliau savo kalboje JAV valst. sekretorius pažymėjo, kad satelitinuose sovietų kraštuose "atsirado prieškarinių ūkinių ir kultūrinių ryšių su Vak. Europa ilgesys" ir kad tuose kraštuose stebimas susierzinimas ryšium su ūkine nelaisve sovietų bloke.

Taigi iš politiko pareiškimų seka, kad Washingtonas, turėdamas būti atsargus su sovietais, tuo pačiu metu satelitinams kraštams atidengia vazdą -- jūs galite tikėtis kai kurių laisvų bent ūkio ar kultūros srityse. Lenkų publicistas klausia: ko-

dėl JAV ar kitos didžiosios valstybės negali laukti kaip tik Chruščiovo nuolaidumo ar bent lankstumo, jam atsidūrus konflikte su raudonąja Kinija ir kodėl kaip tik dabar satelitiniai kraštai turi virsti, Rusko žodžiais, "res-tive"? Kodėl sovietinės kontrolės ar armijos sprespaudoje kenčiantiems siūloma rizika, o sau t. y. Washingtonui, rezervuojamas atsargumas? Pagal lenkų dienraštį Londone su tokia logika sunku sutikti. Juo labiau, kada kai kurie laikraštininkai satelitiniais kraštams jau atskleidžia įvairius mirazus ne tik kultūros ar ūkio srityse.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS
GARSIAME CAPE COD-OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Siemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.
- Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą. Atidarama vasarajimui nuo birželio 15 iki rugsėjo 15.

Iš anksto kreiptis:

ED. JANSONAS — 15 Rosedale Street,
Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999.

B.F. Goodrich

Storm windows & doors of
B.F. Goodrich Koroseal® rigid vinyl
won't pit, corrode, peel, crack,
chip, tarnish, rot or rust

KOSTAS BUTKUS

LU 5-6291, CHICAGO

Nylono, stainless steel ar aluminijaus
langai, durys, SIETELIAI.

ALUMINIJAUS NAMŲ PRIESTATAI (PATIO), STOGELIAI, TVOROS, KRAUTUVIŲ SUNKIOS DURYS IR KITI MODERNŲS NAMŲ PAGERINIMO REIKMENYS. DIDELIS PASIRINKIMAS (27 RŪŠIŲ).

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.

Marquette Gift Parcels Service
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujama prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, sijuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėliu.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

Mutual Federal Bendrovės rekordas

MOKAME
4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygtę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD — CHICAGO 8, ILL.
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIŠ, Inc. (Non-profit).
Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išsina: pirma-
dieniais, trečiądieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

RINKIMŲ ĮKARŠTYJE

Roger W. Babson yra išsireiškęs, kad politikos ir visuomenės vadovai siekia vadovauti ne žmogui, bet žmonių grupėms. Jų siekliai lengviau įgyvendinami paskandinus individualizmą. Amerikos užgimimo laikotarpyje šiuokštie individai niekad neleidė savo įsitikinimų subendrinti su komiteto, valdybos ar net politinės partijos įsitikinimais. Tuo metu žmogus laikėsi įsitikinimo, kad "vienas su Dievu sudaro daugumą". Demokratija reiškėsi krautuvėse ir karčiameose diskutuojant. O galvojimas reikalauja tylos, laiko pakankamam poilsui ir reikalo sugromulavimui.

Dabartiniam rinkimų įkarštyje respublikonų kova dėl savojo kandidato prezidento postui iškelia eilę problemų, dėl kurių rinkimams tikrai reikia vėsios aplinkos iškylančių problemų sugromulavimui.

1964 m. politinė scena yra įdomi ir įvairi. Dabartinė demokratų administracija savo vidaus politikoje vykdo gan vykusius manevrus, kurie iš paviršiaus atrodo sunkiai nugalimi. Mokesčių sumažinimas yra įtvykęs faktas. Civilinių teisių įstatymo priėmimas eina prie pabaigos. Išvengtas pavojingas geležinkelio streikas. Iškeltas taupumo momentas administracijoje ir laimėta taika tarp vyriausybės ir pramonės. Kiekvienam iš šalių žūrinčiam atrodo, kad administracija žengia į rinkiminį laikotarpį gerbūvio ir viltingos ateities keliu.

Iš kitos pusės, pirminiai rinkimai parodė netikėtų ir nelauktų protesto ženklų, kurie atrodė nesiderina nei su krašto ūkiniu gerbūviu, nei su taikos išlaikymo politika.

Būdingu ir įsidėmėtinu rinkiminių nuotaikų simptomu laikomas Alabamos gubernatoriaus Wallace populiarumas pirminiuose rinkimuose, į juos išėjus protesto ženklais prieš negrį išsišokimus. Ir ne vien dėl to. Bendroje išvadoje reikia pasakyti, kad amerikiečiai simpatizuoja negrų reikalavimams dėl tinkamesnio su jais elgesio. Bet kartu nuogastaujama, kai tie reikalavimai išsina iš teisėtumo ribų, virsta muštinėmis ir grąso daugumos teisių pavertimu mažumos teisėmis. Už gub. Wallace balsavimo duomenys yra aiškūs įspėjimu senatoriams ir kitiems renkantiems pareigūnams.

Respublikonų kandidatų į prezidentus pirminių rinkimų įkarštis parodo amerikiečių visuomenės didesnę susidomėjimą ne tiek asmenybėmis, kiek principais. Ir čia lemiamą vaidmenį vaidina ne vien tik civilinių teisių arba integracijos problema. Šalia protesto ženklų prieš vis didėjančią centralizuotą valdžios įtaką, vidaus ir užsienio politikos problemos taip pat nelieka nuošalyje. Pirminiuose rinkimuose iškilę kandidatai dar nei viena koja nėra įsispyrę į prezidento batus. Pasakymas už vieną ar kitą kandidatą privalo tarnauti medžiaga partijos politinei programai sekantiems 4 metams nustatyti. Pirminiuose rinkimuose pradeda kristalizuotis ne vien kandidatų pavardės, bet ir pagrindinės problemos. Tiek vidaus, tiek ir užsienio politikoje balsuotojai stovi prieš eilę klausukų. Į juos dar turės atsakyti abiejų partijų kandidatai.

Rinkiminė kova vyksta didele įtampa ir gyvybiškumu. Tos kovos įkarštyje kalsta kandidatai ir uolūs jų rėmėjai. Iešką toje kovoje principingumo parodo šaltesnį kraują ir politinį subrendimą. (J.Č.)

LAIŠKAI

DEĖ NETIKSLUMŲ APIE
LITUANISTIKOS INSTITUTĄ

Malonu, kad naujasis Lituanistikos Instituto prezidentas Dr. Jonas Balys Dirvoje išspausdintame laiške (1964.VI.15) pateikė kiek daugiau patikslinimų ir faktų (nors ne visus ir ne pilnai) apie incidentą ryšium su vienos amerikiečių organizacijos pastangomis įpiršti svečių sovietinį istoriką Pašto Instituto suvažiavime.

Be abejo, ta proga esu taip pat dėkingas Dr. J. Baliai už pasakymą, kad mano straipsnyje Dirvoje tuo klausimu esą buvę ir du mano "netikslumai", kuriuos Instituto prezidentas savo laiške atpasakoja ir ištaiso.

Pirmas mano "netikslumas" buvęs teigimas, kad ligšiol Instituto sąrangoje nebuvo lietuvių spaudos skyriaus ir jo narių tarpe lietuvių laikraštinių, "kaipo tokių". Tokio skyriaus tikrai nebuvo ir tik dabar jis įsteigiamas, ką aš savo rašinyje ir minėjau. Gal jis ateityje dar išsiplės ligi reikiamo masto lietuvių spaudai lituanistikos plotmėje.

Nesant Institute lietuvių spaudos skyriaus (ar sekcijos), natūralu, kad jo narių tarpinebuvo ir lietuvių laikraštinių, "kaipo tokių". Dr. J. Balio patikslinimas, kad Instituto narių tarpe buvę net šeši redaktoriai, o ir kiti nariai gana daug rašydavę spaudoje, šiuo atveju daug nepaaiškina. Institutas jį buvo pakviesti ar išrinkti ne kaip redaktoriais ar laikraštiniškai ir ne spaudos sekcijai, o visai kitokių profesijų ar

KAUNE PRIEŠ 30 METŲ... (5)

Stambus smulkaus masto įvykis

"PSIHOANALITINIS" EPILOGO EPILOGAS

Ir tada neatrodė, ir dabar man neatrodė, kad Tūbelis ar Smetona būtų turėję "apetito" atkilti ar neatlaidžiai bausti už politinius nusizengimus, ar kad tuose būdimuose būtų buvę keršto elemento. Valdžios mašinerija, žinoma, visada reikalauja sudrausti nepaklusnčius ir maištaujančius, ir pirmutinių baudimo motyvų tarpe paprastai būna ir "teisingo atpildo" motyvas, kuris sakykim, yra ir mandagiaupavdintas atsikėrijimas. Bet bausmė, ypač kalėjimo bausmė, laikoma daugiau drausmės ir, be to, preventyvine priemone, priemone nusižengusiųjų sulaukyti nuo pagundos nusižengimą pakartoti.

P. Kubiliūno kalinimas tada, atrodo, jau tik šiais dviem pastaisiais motyvais tebuvo paremtas. Atseit, turi būti duota žmogui apčiuopiamai pajusti, kad karuiomenės štabo viršininkui nedera maištauti prieš vyriausį karinį pajėgų vadą, ir nedera net labiau, negu, sakykim, diviziono vadui maištauti prieš vyriausį štabą, ar bataliono vadui prieš pulko vadą. Be to, pasikesinę sukilti štabo viršininkas, manyta, turės būti kurti laiką izoliuotas, kad nepradėtų to paties iš naujo...

Kiek tokiais sumetimais tuo metu Kubiliūną laikyti kalėjime buvo tikslinga, berods, tada dar buvo skirtingų nuomonių. Aš pats per mažai nežinojau duomenų, kad būčiau galėjęs paremti tokią ar kitokią nuomonę tuo reikalu. Tai gi Kubiliūno rūpinčiai, jei buvo manė, kad reikia ir mane kaip nors (pavadinus ekselenciją) įtraukti į jo užtarėjų tarpą, dvi gubai klydo: ne tik pagyros čia nebūtų turėjusios reikšmės, bet nebuvau nei kompetentingas daryti kokios įtakos į to reikalo sprendimą. Užtarėjų Kubiliūnas turėjo. Jų tarpe net ir jo įpėdinis kariuomenėje, generolas Raštakis, sakosi buvęs. Kubiliūnas kiek vėliau ir buvo išleistas iš kalėjimo. Gal būtų buvęs išleistas net ir be užtarėjų...

Po kokio ketverto ar daugiau metų nuo tų įvykių, besikalbant kartą su vienu asmeniu iš vadinamiesiems voldemarininkams artimųjų, buvo užsimintas ir Kubiliūnas. Kalbėjo, kaip apie nematytą nukentėjusį, gabų, tiesų, principingą asmenį. Charakteristikos neginėdamas ir netgi visiškai linkęs jįja tikėti, pastebėjau, kad man tas asmuo tėra žinomas, kaip "sfinksas": greičiausiai taurus, bet nepermatomas, mįslingas. Išskyrus vieną išimtį. Ir čia papasakojo tą knygos dedikacijos su "ekselencijomis" epizodą. Čia irgi "užstojo tylos minutė". Betgi sprendė, kad tas epizodas tegalėjo būti ypatingų aplinkybių pasekmė, greičiausia ne iš paties Kubiliūno iniciatyvos kilęs, todėl ne neįskaitytinas į duomenis jo asmenybei apibūdinti.

Kitiems tas dalykas, matyt, atrodė turįs ar galįs turėti daugiau reikšmės. Po poros savaičių tas pats asmuo, susirūpinęs kreipėsi į mane, ar negalėčiau pamatyti knygos su ta "pūsta" dedikacija. Sako, kiti vienminčiai netiki, kad toks dalykas galėjęs būti. Esą, vienas tiesiog tvirtinąs, kad "tas Rastenis, prakeiktas smetonininkas, meluoja".

Mano laimė, kad pasisekė atrasti knygą. Daviau. Pasitvirtė, sakau, ir parodyk tam, kas mano, kad meluoja. Ir pasakyk, kad nelaikau tos dedikacijos Kubiliūno kompromituojančiu dokumentu. Jei ką tas dokumentas kompromituoja, tai jįsu laikurių pažūrą ir į mane, ir apskritai į tuos "prakeiktus smetonininkus". Toį pažūtroj yra nemaža "psichologinio apsiskaičiavimo". Kaip ir tame trisdešimts ketvirtųjų metų birželio šeštosios nakties planavime, kuris buvo paremtas nuomone apie Smetoną, jog jam niekas kita nesvarbu, kaip tik likti prezidentu, ir kad jis sutiks su viskuo, jei tik nemesit iš prezidentūros. Kubiliūną taip manantįjei suklaidino aną naktį. Suklaidino jį ir tie, kurie skatino į tokių dedikacijų pagalbą iš kalėjimo krapštytis. Jo charakteristika: tas tik prideda bruožą, kad politikos dalykuose jam stinga savarankiškos orientacijos ir jis kartais pasikliauna net ir nevykėliškoms sugestijsiom...

Visdėlto knyga iš "patikrinimo" man nebesugrįžo...

Kubiliūno vaidmuo tame "stambiame smulkaus masto įvykyje" 1935 metais ir jo nukentėjimas dėl to įvykio drauge su Voldemaru ir jo pasekėjais, susiejo jį su Voldemaro šalininkų sluoksniu ir, atrodo, turėjo likiminės įtakos 1941 metais. Argi ne tas nušėmė, kad Raštikiai atsiskaitė vokiečiams Kubiliūną pasirinko vadinamo pirmojo generolinio tarėjo pareigas, kurios buvo savotiškas ministro pirmininko pareigų surogatas vokiečių okupuotos Lietuvos "savivaldos" (arba, kaip sakydavom, "savismaugos") sistemoje?

Voldemaras ir dauguma jo šalininkų buvo žinomi kaip "provokiškos" politikos šalininkai. "Provokiška" čia, nereiškė "vokiečių interesams pajungta", bet reišė Lietuvos (iš esmės prolietuvišką) politiką, tik atremta į Vokietiją, o ne į kurią kitą "užuovą". Tai buvo pragmatiškas samprotavimas, anot kurio tolimieji Vakarų sąjungininkai negins mūsų nei nuo lenkų, nei nuo rusų, nei nuo vokiečių pretenzijų, tad praktiškiausia būtų geruo-

valdžios "marionetė", ir dėjosi toks esąs. Bet ar buvo?

Visi jį iš arčiau tada stebėjusieji yra linkę tvirtinti, kad greičiau nebuvo. Arba, jei ir buvo, tai "ne visai". Kiek "ne visai", niekas negali tikrai pasakyti. Visiems buvo aišku, kad jo tos pareigos -- "purvinas darbas", bet tose aplinkybėse Lietuva reikalingas darbas: kas nors turėjo tam reikalui net ir savo geru vardu rizikuoti. Viešai Kubiliūnas ir "sviedė į laužą" savo vardą, apsimdamas tokias pareigas. Bet nei rodė entuziazmo tam naujam vaidmeniui, nei gyrėsi kam nors savo pasi-aukojimu.

Iš visų prisiminimų apie jį tais metais, jis ir vėl lyg miglos apsuptas "sfinksas". Spėjiojame, ne kiek naudos jis Lietuvai tuo būdu davė, tik kiek žalos nuo Lietuvos, galbūt, atstūmė. Spėjiojame, nes niekas nesuregistravo, nesuskaičiavo. Nei jis pats nepasirūpino palikti savo nuopelnų apyskaitos. Net prisiminu jo anų metų išveidimą dėl "karikatūros", kuris lyg rodė opumą dėl garbės, šis atkaklus nuopelnų neregistravimas, netgi nesirūpinimas išsieteisinti, verčia pripažinti, kad garbės troškios ypatybės Kubiliūnas visgi nepasizymėjo.

Lietuvių enciklopedijoje parašyta, kad, karui pasibaigus, Kubiliūnas buvęs iš Vakarų Vokietijos sovietinių agentų pagrobtas.

Kiek buvo girdėti, pagrobtas klastingai, paslaptinai.

Čia ir vėl, jau trečiu atveju, su Kubiliūno vardu stėjasi "sfinkso" asociacija. Dviem atvejais viešose funkcijose atrodė mįslingas, o dingio irgi mįslingai. Bolševikai jau daugelį po karo sugautų tikrų bei tariamų "kolaborantų" teisė, skelbė jų visokius prisipažinimus, apsi-kaltinimus, garsino jų būtas bei nebūtas nuodėmes ir gardžiavosi bausmės-keršto malonumu. Apie Kubiliūną -- tyła. Istorija čia nutrūksta daugtaškiu...

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEK VIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS. NĖS DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NĖS IŠ TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrenginius; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE
6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8 - 5875
3207 So. Halsted St., Bridgeporte
Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą ir ketvirtą, nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadeniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

Vasario 16 Gimnazijos tautinių šokių grupės šokėjai, dalyvavę Nuernberge sudetų vokiečių suvažiavime, kelių tūkstančių žmonių akivaizdoje išpildo Sadutę.

LIETUVIŲ GRAŽUS PASIRODYMAS ŠOKIŲ FESTIVALyje

Per Sekmines Nuernberge prie Meistersingerių salės -- žmonių skruzdėlynas. Kas turėjo laimę patekti į dvitūkstaninės salės vidų, tam apraibo akys: plačioje scenoje gal du šimtai gražaus jaunimo įvairiausiais tautiniais drabužiais. Šalia visos eilės vokiečių regionalinių meno ansamblių, šioje šventinėje Europos tautų meno popietėje dalyvavo prancūzų, anglų, jugoslavų, ukrainiečių, estų pasižymėję folkloriniai vienetai ir mūsų Vasario 16 Gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama mokytojos E. Tamošaitienės.

Programą pradėjo prancūzai su Bretanijos folkloru. Vokiečiai daugiausiai pasireiškė chorais ir muzika. Egzilai jugoslavai ir ukrainiečiai imponavo vyrų šokiais. Įdomu stebėti tą patį kardų šokį atliekamą sudetų vokiečių, jugoslavų ir anglų. Paskutinieji patraukė publikos simpatijas savuoju humoru. Estų programos metu į salę atvyko neeilinis svečias -- federalinės vyriausybės ministris Seebom. Kaip tik tuo metu atėjo ir lietuviams eilė. Scenos pakraštį, už muzikantų, kukliai susėdusi grupė, šalia drąsiomis spalvomis išsidabinusių kaimynų, lig šiol buvo tarsi nepastebėta. Dabar gi mūsų tautinių raštų santūrus grožis staiga pražydo prožektorių šviesos centre. Per salę nubągavo pasigėrėjimas.

Jau vien grakščioji Kepurinė

tuoj sužavi žiūrovus. Mūsų mergaičių šypsenos aiškiausiai rodo, kad ir jos ten scenoje tai puikiai jaučia. Trenksmingo Jonkelio paslūtęs ūpas perima publikos eiles. Visi ploja į taktą, užsibaičius pratrūksta audringu plojimu. Ir štai vėl nauja muzika, švelnus ritmas pripildo erdvę. Prie žemės lenkiasi mergaitės su bijū-

nu rankoje. Žiūrovus užburia svajingosios Sadutės kerintis gražumas. Kai lenkiasi šokėjos, dėkamos už dėmesį, salę užtvindo ilgiausias plojimas. Svečias ministras, regimai sujaudintas, kažką kalba pasilenkęs šventės rengėjams, viena poną pirmoje eilėje net ašaras braukia.

Išeinant iš salės, pripuola dė-

koti mūsiškiams vyriausias programos rengėjas žodžiais: "Sie haben den Vogel abgeschossen!" -- (Jūs nušovėte paukštį!). Tai vokiečių posakis, reiškiantis didžiausią pasisekimą. Ir ministras Seebom jam sako, kad iš visos programos, kuri dar tęsėsi ilgai, labiausiai jam patikusi lietuviškoji Sadutė. O štai, ir pats ministras asmeniškai bučiuoja galantiškai ranką mūsų grupės vadovei, tapsnoja jauniems per škaitusius skruostus, reiškia savo susižavėjimą lietuvių šokiais ir drauge nusifotografuoja.

Per visą dieną, kur miestelio pasirodo mūsiškių grupė tautiniais rūbais, juos vejasi spiečiumi, kitus palikę, net susimušdami tarpusavy, fotografai, o žmonės gatvėje palydi mūsų jaunimą plojimai.

Vakare, vokiečių rytų pabėgėlių susivažiavimo proga (apie 400,000 dalyvių) buvo duota programos santrauka plačiajai visuomenei centrinėje miesto aikštėje, prie garsiojo Auksinio Fontano, po atviru dangum. Čia susilaukė didžiausio pasisekimo lietuviškasis Malūnas, viesulusu šoktas deglių šviesoje.

Vasario 16 jaunimas grįžo į namus, dainuodamas lietuviškas dainas.

LIAUDIES DAINA BOSTONO NEOLITUANŲ VAKARE

Pasirodo, reikia tik pagauti gerą mintį, o tada vis kas nors naujesnio ir įdomesnio pasidaro. Tokią laimingą mintį pasigavo Bostono Korpi Neo-Lithuanijos valdyba, pirmininkaujama "nice" mergaitės Nijolės Vaičiutytės. Na, ir tikrai vakaras buvo nuotaikingas, malonus ir jaunas.

Birželio 6 d., saulutei besileidžiant, ALTS-gos namuose, Bostono neolituanai surengė lietuvių liaudies dainų vakarą, kuris, berods, buvo ir studentiško mokslo metų pabaiga. Ar galėtumėm sakyti, kad tokio parengimo idėja nėra laiminga mintis? Kartais mums, vyresniems, susidaro įspūdis, kad mūsų jaunimas jau nebemoka lietuviškai nei dainuoti, nei žaisti, o tik narsto savo sąnarius bešokdami "twistą" ar kurį nors kitą modernų ir padūkusį šokį. Bostono neolituanai, o su jais ir dailūs būrys jiems bičiuliškai nusiteikusių merginų ir vyrų, įrodė, kad mūsų jaunoji karta moka ne tik lietuviškai dainuoti, bet turi ir gyvo sentimentų mūsų liaudies dainai. Ir dainuoja jie ne tik senąsias lyrinės mūsų dainas, bet moka ir modernių, ypač tų, kurias sukūrė Lietuvos miško broliai. Visa tai džiugina širdį, ausį ir akį...

Liaudies dainų vakarą pradėjo pirm. N. Vaičiutytė, pasveikindama pobūvio dalyvius bei dalyves ir įvadinį žodį apie dainą atiduodama šių eilučių rašytojui. Visa bėda, kad nėra tokio gero papročio save girti (nors mes lietuviai, šiam reikalui turime neblogą ramstį: kas pakels Margiui uodegą, kai jis per balą bendraus...), o jau visai prasta byla būtų, jeigu intum viešai save peikti (nors paklydimus ir nesekmes, žinoma, tik pats geriausiai žina). Atsildęs tokiuose "spąstuose", galūn tik tiek pasakyti: bandžiau vakaro dalyvius įtraukti į pasisakymus apie lietuvių liaudies dainą, bandžiau ir pats duoti savo klausytojams kiek galima aiškesnę ir suprantamesnę dainos aptariną. Mūsų kalbos nebuvo ilgos, bet atrodo, kad susipratom.

Vakaro programos vadovė kol. Skirma Makaitytė taip pat pažėrė pluoštą įdomių minčių apie liet. liaudies dainą. Tuo savo dailiu pasisakymu ji lyg pratęsė ankščiau tartą žodį.

Liaudies dainų vakarui susiorganizavo mergaičių balsų trio -- L. Jakutytė, S. Makaitytė, N. Vaičiutytė. Jos darniai ir jautriai padainavo keletą naujesnių liet. dainų, nesenai iš Lietuvos atvežtų. Dainose aiškiai miesto ir modernių laikų įtaka, nors viena buvo graudi, posmuojanti Sibiro tremtinė.

Puikūs atradimai -- L. Bražėnaitė iš Stamford, Conn. Gitara pritarinama, (nors tas muzikos instrumentas nėra būdingas mūsų dainai) ji tikrai subtiliai ir su įsijautimu padainavo keletą senų tradicinių liet. dainų, o, dainuodama Lietuvos partizanų dainas, į dainavimą įtraukė ir vakaro dalyvius. L. Bražėnaitė, be abejonės, buvo neolituanių vakaro

žvaigždė, o parodyta meilė liet. dainai, berods, ne per dažna šviesa mūsų padangėj.

Neolituanių vakaras baigėsi vaišėmis ir šokiais. Savo dvasia, kaip sakytą, jis buvo nuotaikingas, malonus ir jaunas.

St. S.

BOSTON

RENGIA JONINES

ALT Sąjungos Bostono skyrius birželio 28 d. rengia Joninių tradicinį paminėjimą prie ežero Palham vietovėje.

Visus skyriaus narius ir jų svečius prašome birželio 28 d., 9 val. ryto susirinkti prie Tautinių namų. Iš ten organizuotai važiuosime į minimą vietovę. Valdyba

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.

Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

THE BEST FOR LESS!

Frank Zapolis

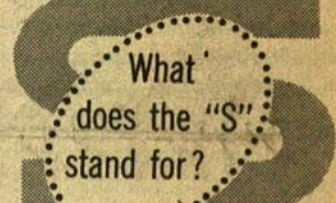
3208 1/2 W. 95 St.

CHICAGO,

ILL., 60642

Phone:

GARDEN 4-8654

SAFE SURE SINCERE SERVICE

Our customers know what the "S" stands for. Come in and let us show you what we mean.

ST. CLAIR SAVINGS

MAIN OFFICE: 813 E. 185th STREET

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy....5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška...5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France.....5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine.....5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France.....5th \$3.98
7. LIEBFRAUMLICH Wine5th \$.98
8. BORDEAUX Wine Red or White.....5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

MOTERIS KARNAVALO AIKŠTĖJE

JUOZAS ŠVAISTAS

NOVELĖ

(11)

— Na, broleli, reikia grįžti į namučius. Bėlieka tik "Kelias atgal", kaip pas tą Remarką. Teks labai žemai nusilenkti ir graudžiai atsiprašyti. Tikiuosi, kad atleis. Juk Gražina gera, net kiti sako.

XI

Pakalniškis nedrįso iš karto įžengti į namus. Pirmiausia apėjo aplinkui ir vagiškai žvalgėsi. Susitiko sodininką.

— Na, Vinciai, kaip sveiki? Kaip gyvenat? — vaizdavo grįžusį iš kelionės: — Matai, ir aš parvykau...

— Dėkui, ponas. Viskas gerai, tik ponios nėra...

Paliko man namus prižiūrėti...

Vos nešuktelėjo: "Argi ir ji išvažiavusi? Kur? Su kuo?" Veikiausiai susigriebė ir pasakė:

— Gerai, Vinciai, kad tu taip darai. Labai puiku iš tavo pusės.

Apsimetė viską žinąs. Nenorėjo, kad bent koks šešėlis kristų dėl to šeimos skandalo. Vincą ramino, o pats nusiminė. Svarbiausia ta tuštuma ir nežinia. Kad tuojau galėtų viską išaiškinti, gal ne toks sunkus slugutis užgulus laikyti. Tarp tų sunkiųjų sutemų atsirado pro-

švaistė:

"Ne, Gražina ne tokia. Jokio meilūžio nei vadina-mojo namų draugo ji neturėjo ir neturi. Todėl nė pabėgti su koku nors vyru negalėjo. Greičiausia su drauge išvažiavo... Nagi tikriausiai su Rožyte!"

Šiek tiek palengvėjo, lyg sunkią matematikos lygtį išsprendus. Vincui davė adresą ir nusiuntė:

— Pasiteirauk, tik daug nekalbėk ir nesiaiškink. Svarbiausia sužinok, ar toji ponia namie. Jeigu ne — kur išvykusi.

Vincas pranešė:

— Tos ponios nėra. Sako, kad išvykusi atostogų į Niagarą.

— Gerai, Vinciai. Labai dėkui!

Vincas jau buvo bešeinas.

— Palauk! Negi tau skubu?

— Skubumo nėra, tas tiesa...

— Tad sėskis. Mes vyriškai, žinai!

Traukė iš šaldytuvo Bourbon de Luxe, Seven Up, ledų ir užkandų. Mažonui pasirodė jam praleisti su šituo žmogum keletą valandėlių. Paprastas, nuoširdus kaimietis. Toks pat pabėgėlis. Nebuvo iš stambiųjų, bet pažangus ūkininkas. Gerai nusiėmė apie sodus ir daržą. Dabar pensininkas. Pensija mažą. Sunku verstis su šeima. Pasisekė gauti papildomų pajamų. Tvarko turtingųjų rajone pieveles, gėlių lysves, dekoratyvinius krūmus.

Po vieno kito stiklo Vincas pasidarė šnekus. Jis apsidžiaugė. Buvo proga atgaivinti savo praeitį ir prie dabarties sustoti. Pakalniškis irgi nesigailėjo pasikviestų. Numatytos valandėlės nejučiomis pavirto valandomis.

Toliau vėl Pakalniškio gyvenime ilgos nuobodžios dienos. Ir darbas tartum neberūpi, nebeįdomus. Vis lau-

kia, lūkinėja. O Gražinos, kaip tyčia, nėra ir nėra.

Vieną popietę drąsiai, energingai, kaip tikroji šeimininkė, atsirakino ji namų duris. Lengvojo autovežimio šoferis gabeno įkandin tuščias dėzes, lagaminus. Kai su-krovė, Gražina tuojau užsimokėjo ir įsakė:

— Ryt pašauksiu. Kol viską susidėsiu, manau ilgai užtruks. Siandie jau bus vėlu kraustyti.

Vos pažengė giliau į kambarius, staiga tartum vaiduoklis išnirio vyras. Gražina net krūptelėjo. Po valandėlės gana ironiškai, truputį su panieka nusišaipė.

— Ir tu besas? Namų pasiilgai? Gerai, kad nepamišti...

Aleksandras išsiblaškęs, nesusigriebdamas:

— Brangioji Gražina...

— Nuo kada gi jau aš tau tokia brangi pasidariau?

— Nori — aš pulsiu tau prie kojų ir bučiuosiu...

Iš tikrųjų jis prisiko, suklupo ant kelių ir apkabino jos kojas. Žodžiai graudūs, iškentėti, nuoširdūs. Akys gailios, aukštin pakeltos.

— Mieloji Gražina, tu mušk mane, spardy — tik atleisk, jei gali. Labai prašau ir maldauju... Čia aš — aš visų kalčiausias... Daugiau niekad, niekad taip nebebus! Kaip mane gyvą matai...

Gražina valandėlę, kaip statula, šalta, abejinga sto-vėjo. Paskum sugrudo jos širdis. Lengvai padėjo abi rankas ant jo galvos.

— Na gana, Aleksandrai. Stokis. Tik žiūrėk man, kad daugiau iš tikrųjų jokių kvailysčių nebebūtų!

Vyras pakėlė dešinę ranką, tvirtai, aiškiai ištare:

— Prisiekiu Dievu ir visais šventaisiais!

Tyliai, ramiai apgūžė naktis savo sparnais.

(Pabaiga)

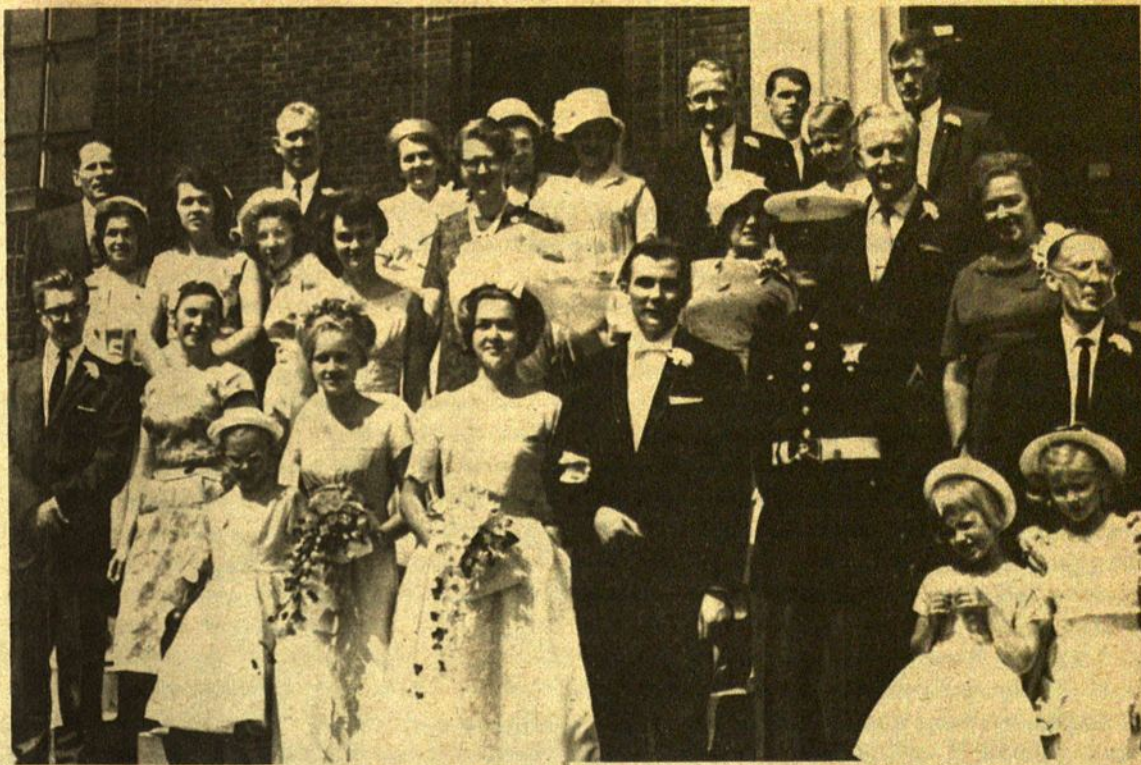
CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ŽAIDYNIŲ ORGANIZACINIS KOMITETAS

II-jų Š. Amerikos Pabaltiečių Olimpinių Žaidynių Organizacinis Komitetas susideda iš šių asmenų: Petras Balčiūnas — pirmininkas, Ona Jokūbaitienė — vicepirmininkė, Juozas Žilionis — išdininkas, Algirdas Bielskus — sekretorius, Algis Penkauskas ir Romas Zorska — nariai. Komitetas savo ruožtu rūpinasi sutelkti nemažą būrėlį talkininkų. Ant organizacinio komiteto pečių guli visi pagrindiniai žaidynių paruošimo darbai, kaip lėšų surinkimas, dalyvių apgyvendinimas, vakaro-koncerto suruošimas, programų išspausdinimas ir t.t. Grynai sportinių varžybų pravedimui yra sudarytas specialus varžybinis komitetas. Kaip žinome žaidimai įvyks š. m. birželio 27-28 d. Clevelande.

Clevelande susituokė Aldona Grėbliūnaitė ir Adas Malėnas vestuvių pokilyje pjauna pyragą. J. Carlos nuotrauka

Praėjusį šeštadienį Clevelande susituokė G. Natkevičiūtė ir dr. S. Matas. Nuotraukoje jaunieji, išėjus iš bažnyčios, tarp artimųjų ir pažįstamų. V. Bacevičiaus nuotrauka

ryų okteto koncertas N. parapijos salėje.

RUGSĖJO 6 D. Lietuvos Tautinės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje, Rengia LB1-os Apyl. V-ba.

RUGSĖJO 20 D. susipažinimo pobūvis Čiurlionio Ansamblio namuose, Rengia LVS Ramovė.

RUGSĖJO 27 D. kun. Petro Dzegoraičio 25 metų kunigystės jubiliejus - banketas, šv. Jurgio parapijos auditorijoje.

RUGSĖJO 27 - SPALIO 4 A. Tamošaitienės dailės, tautinių dainų ir drabužių paroda Čiurlionio Ansamblio namuose, Rengia LB1 apyl. valdyba.

SPALIO 10 D. SLA 136 kuopos vakaras šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 11 D. Lietuvos Bendruomenės rengia Lietuvos Dieną Naujosios parapijos salėje.

SPALIO 24 D. metinis Lithuanian Village balius - banketas su programa Lietuvos salės patalpose.

LAPKRIČIO 7 D. Pilėnų tauto vaidinimas šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 14 ir 15 D. Vaidilos Teatro premjera "Užburtoji dūdelė" šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 21 D. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

• Reikalingas prižiūrėtojas sinagogai. Prityręs. 5 kamb. butas su namų rakandais ir alga. Teirautis tel. YE 2-7424.

SAVININKAS PARDUODA NAMĄ

1 šeimos, 6 kamb. Neff Rd., medinis, 2 automobilių mūrinis garažas. Teirautis tel. IV 6-1885. (70-72)

ISNUOMOJAMAS BUTAS — 5 kamb. su virtuve. II-me aukšte. Šv. Jurgio parapijos rajone. 6724 Bayliss Ave. (70-72)

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI ŠIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

Vytautas Alantas — 9 dramų veikalai 5 dol.
Pulgis Andriusis — Puriens po vandeniu — 1.50 dol., kietais virš. — 2 dol.
A. Šapoka — Senasis Vilnius — 5 dol.
J. Kralikauskas — Mindaugo nužudymas — 3 dol.
K. Bradūnas — Sidabrinės kamanos — 2 dol.
J. Ignatonis — Lūžiai — 3 dol.
A. Tyruolis — Metų vinygiai — 3 dol.
Aloyzas Baronas — Saulės grįžimas, novelės — 1.50 dol.
Juozas Mikuckis — Derliaus Vainikas — eilėraščiai — 3 dol.
Visa eilė kitų anksčiau pasirodžiusių knygų, albumų, poezijos rinkinių.

IEŠKOMI CHICAGOJE AR APYLINKĖSE GYV. LIETUVIAI:

ANUSEVIČIUS Jonas, nuo Ukmergės, želvos valsč.
ASTRAUSKIS Petras ir jo sūnus Kazimieras.
CESNAUSKAS Pranas, Vinco sūnus, atvykęs 1919 m., gyvenęs W. 36th Pl.
GAIZAUSKAI Juozas, Antanas ir Petras, Juozo sūnūs, gimę Tauragės aps., Milgaudžių kaime.
NORBUTAS Antanas, Kazimiero sūnus, 1929 metais gyvenęs 901 W. 33 St.
SADAUSKAS Aleksandras iš Kėdainių apskr., atvykęs prieš I karą, dirbęs geležkelių kompanijoje.
PROKOP žemkauskaitė Stefani, Vinco ir Petronėlės duktė, gimus 1907 m.
VENCKUI Juozapui, gyvenusiam Talman Ave., yra laiškas Konsulate.
Ieškomieji arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsilipti:
Lietuvos Generalinis Konsulatas
6117 So. Artesian Ave.
Chicago, Ill. 60629
Telef. Rpublic 7-8334

VISIEMS LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJOS PADALINIAMS, VADOVĖMS IR VADOVAMS

Remiantis Lietuvių Jūrų Skautijos Vadijos nutarimu, pranešama, kad 1964 m. birželio mėn. 27-28 d.d. Clevelande yra šaukiamas visuotinis Lietuvių Jūrų Skautijos vienetų atstovų, vadovų-vų suvažiavimas.

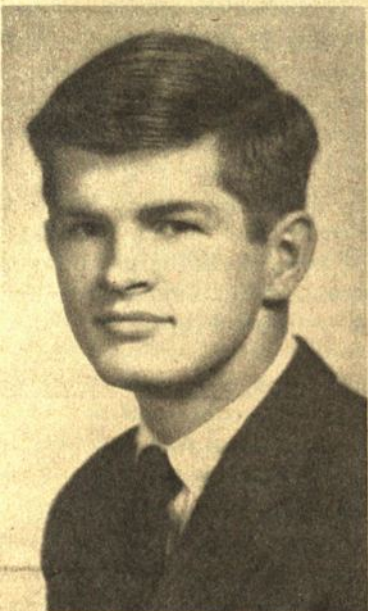
Suvažiavimas įvyks Čiurlionio ansamblio namuose, 10908 Magnolia Drive, Cleveland, Ohio. Suvažiavimą globoja Clevelando jūrų skautų-čių Klaipėdos Vietininkija. Suvažiavimo pradžia: šeštadienį, birželio mėn. 27 d., 1 val. p. p.

Dalyviai, neturintieji nakvynės, prašomi ne vėliau š. m. birželio mėn. 25 d. pranešti Clevelando vietininkijos vadovybei adresu: V. Petukauskas, 1234 E. 89th St., Cleveland, Ohio. Tel. RA 1-1435.

Lietuvių Jūrų Skautijos Vadija

IEŠKOMI

DAUBARAS, Juozas, žmonos vardas Bronė.
DEVEIKIS, Boleslovas, Prano sūnus, gyveno Buenos Aires, Argentinoje.
GRIKST, kilęs iš Klaipėdos krašto, jau seniai atvykęs Amerikon, gyvenęs New Yorke ar apylinkėje.
GUDAITIS, Stasys ir jo sesuo Antanina, Jurgio vaikai.
JANKAUSKIENĖ-PLETNINKAITĖ, Antanina, gyveno Shenandoah, Pa.
JANUSONIENĖ - CERNAUSKAITĖ, Ieva (buvusi DOMKUVIENĖ), gyveno Mahanoy City, Pa.
KALCINSKAS, Andrius, iš Aukškalių vienkl., Čekiskės parapijos, gyveno Brazilijoje, Sao Paulo.
KIMANTAS, Mykolas, Vlado sūnus, g. 1916 m. Jonušių km., Babtų valsč., Kauno apskr., buvęs Prancūzijoje.
KVEDARIENĖ, Marija (KVEDER, Mary), gyveno 3 Washington Parkway, Bayonne, N. J.
MATIJOŠAITIS, Nikodemus, inžinierius, žmona Kazimiera, duktė Nijolė, sūnus Edvardas.
MIKUCKIS, Feliksas, miškininkas, atvykęs Amerikon iš Australijos.
MLERIENĖS - VASKEVICIŪTĖS, Paulinos šeima. Ji žuvo automobilio nelaimėje 1939 m.
PABRICAITĖ, Matilda, Juozo Pabricos duktė, iškėjusi, bet vyro pavardė nežinoma, gyveno bene Scranton, Pa.
Ieškomieji arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsilipti:
Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York, N. Y. 10024

• Kęstutis P. Žygas cum laude pažymiu baigė Harvard universitetą Bachelor of Art in Architectural Sciences. Jis gauna stipendiją ir studijas tęs toliau Harvard universitete.

K. P. Žygas studijuodamas priklausė Lietuvių Skautų Sąjungai ir Liet. Studentų Sąjungai.

• Remigijus Liogys baigė Fenn College bakalauro laipsniu iš mechaninės inžinerijos. Studijų metu jis priklausė Liet. Inž. Korp. Plienai ir Čiurlionio ansambliui. Jis išvyksta į Kaliforniją ir dirbs raketų srityje.

• Kun. Petriui Dzegoraičiui pagerbti, jo 25 metų kunigystės jubiliejus progą, rugsėjo 27 d., šv. Jurgio parapijos salėje ruošiamas banketas.

• Dr. inž. Stepas Matas, Lietuvių Skautų Filisterių Sąjungos pirm., birželio 13 d. šv. Jurgio bažnyčioje susituokė su dantų gydytoja Giedre Natkevičiūte. Vestuvių vaisės vyko dr. A. ir G. Juškėnų namuose.

SLA 14 KUOPA RUOŠIASI SEIMUI

I Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 63-ji Seima, kuris prasidės liepos 6 d. Wilkes Barre, Pa. Clevelando 14-ji kuopa siunčia 8 delegatus. Kuopos narių sueigoje delegatais išrinkti: N. Braziliūnė, Vyt. Braziliūlis, O. Jokūbaitienė, M. Misčikienė, J. Misčikas, M. Praškevičienė, A. Praškevičius ir M. Trainauskaitė.

Kuopa savo išvykstantiems delegatams ruošia išleistuvinę su eiga, kuri įvyks birželio 28 d. sekmadienį, Noros ir Vytauto Braziliūnų sodelyje, 1852 Knowles Avenue, East Cleveland, netoli Euclid Ave., prie Windermere Rapid Transit Station aikštės. Pradžiai 1:00 val. p.p.

I išleistuvinį pobūvį kviečiami Clevelande veikiančių SLA kuopų nariai su šeimomis bei pažįstamais.

Esant reikalui, malonėkite skambinti šiais telefonais: MU1-9404 po 6:00 valandos ir MU1-8966 bet kuriuo metu.

Iki malonaus susitikimo SLA 14 kuopos ruošiamame subuvime sekmadienį, birželio 28 d.

• Dainos Klubas vasarinis išvažiavimas įvyks birželio 28 d. į Blaskevičių vasarnamį prie Chardon Road. Pravažiuojus 306 Rd. už tūkstanties pėdų sukli j dešinę. Visi kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamai.

PABALTIEČIŲ TENISAS VYKS GORDON PARKE

Pabaltiečių olimpinių žaidimų lauko teniso varžybos vyks Gordon Parko aikštynė, Memorial Shoreway prie Liberty Blvd. (visai netoli nuo Akvariumo). Įvažiuojamas iš E. 72 St. Pradžiai: šeštadienį, birželio 27 d., 9:30 val. ryto.

Anksčiau buvo skelbta, kad teniso varžybos vyks Rockefeller Parke.

• ALT Sąjungos Clevelando skyrius į savo vasaros pobūvį kviečia atsilankyti clevelandiečius ir ne narius susipažinimui, pabendraavimui sekmadienį, liepos 12 d., Nasvyčių namuose ir sode, 10823 Magnolia Drive. Bus trumpa meninė programėlė ir vaisės.

PARDUODAMAS NAMAS

HARLAND Ave., 18306 prie E. 185 gt. Dvieju miegamų, 1 šeimai. Galima įrengti aukštą, garažas, padalintas rūšys. Prie Naujosios parapijos ir mokyklos, krautuvų ir susisiekimo. Parduoda savininkas. IV 6-2562 (72-74)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 27 D. sportininkų vakaras Pabaltijo žaidynių progą Slovenian Auditorium.

BIRŽELIO 28 D. Kariui paremti gegužinė Čiurlionio Ansamblio namuose, Rengia LVS Ramovė.

BIRŽELIO 28 D. SLA 14 kuopos vasaros pobūvis.

LIEPOS 4 D. JAV nepriklausomybės šventės minėjimas, pietūs ir pasilinksminimas Čiurlionio ansamblio namų sode. Rengia LB1 Apyl. valdyba.

LIEPOS 18 D. Riviera Country Club salėje įvyksta Tėvynės Garbų radijo valandėlės 15-os metų sukakties balius.

RUGPIČIO 2 D. Lietuvių Piliečių Klubas metinis piknikas Niaurų sodyboje.

RUGSĖJO 6 D. New Yorko vy-

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

DIRVA

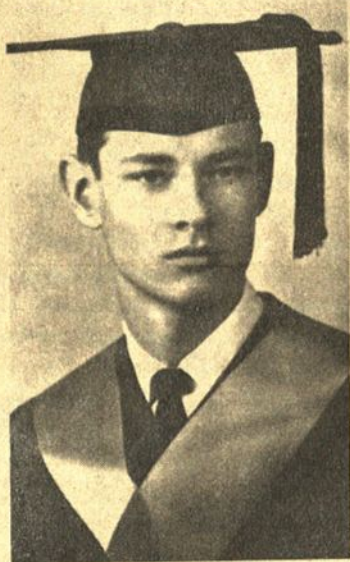
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Centro Valdybą Amerikos Lietuvių Kongrese Washington, birželio 26-28 d., atstovaus tos sąjungos vicepirmininkas Valerijonas Šimkus.

• ALT Pittsburgho skyrius savo atstovais į Amerikos Lietuvių Kongresą Washington, D. C., išrinko skyriaus pirmininką — Vyt. Yucių, sekretorių — A. Krapą ir narį Wm. Kolličių. Jie jau iš anksto padarė žygių pas savo senatorius ir kongresmanus dėl vizitų.

• Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybą Amerikos Lietuvių Kongrese Washington atstovaus kol. Romas Stakauskas.

• Lietuvaitės, turinčios tautinius rūbus, labai prašomos juos pasiimti vyksiant į Amerikos Lietuvių Kongresą Washington, kad būtų galima jais pasipuošti kongreso metu. Kas norės apžiūrėti Washingtono miestą ir jo įžymybes, yra prašomi tai pareikšti prie registracijos stalo kongrese. Bus suorganizuotos ekskursijos su vadovais. Iki pasimatymo Washingtono kongrese!

• Saulius Kaunelis baigė Holy Redeemer High School geriausiaisiais pažymiais. Per ketverius metus buvo garbės mokiniu, priklausė National Honor Society ir paskutiniaisiais metais buvo jos pirmininku.

Sauliui pasiūlyta stipendijos keturiuose universitetuose: An-Arbore, Clevelande ir Detroit. Jis pasi-

rinko inžineriją Detroito Universitete.

Nuo mažens Saulius yra skautas, dabar vilkiukų draugovės draugininkas, darbštus, pareigingas ir išaukęs tvirtai lietuviškoje p.p. Igno ir Stefanijos Kaunelių šeimoje.

Detroito Korp! Neo-Lithuania sveikina kol. Saulių žengiantį lietuviybės ir mokslo keliu. a. b.

• Prez. A. Smetonos monografiją per „Dirvą“ užsiprenumeravo Pijus Vaičiaitis iš Bostono ir St. J. Palutis iš Los Angeles.

• Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir ponis dalyvavo D. Britanijos konsulo suruoštame priėmime, birželio 1 d. J. D. Karalienės Elzbietos II gimtadienio proga.

PAMALDOS LIETUVIŲ KONGRESO DALYVIAMS WASHINGTON

Katalikams pamaldos įvyks sekmadienį, birželio mėn. 28 d., 12 val. dieną The National Shrine of the Immaculate Conception bažnyčioje. Mišias laikys vyskupas Vincentas Brizgys. Pamokslą sakys prel. Jonas Balkūnas. Solo giedos Jonas Vaznelis, Chicago Lietuvių operos solistas.

Pamaldos evangelikams įvyks birželio 28 d., sekmadienį, 11 val., Latvių Evangelikų Liuteronų bažnyčioje, 42 Avenue & Farragut Street, Washington — Hyattsville. Pamaldoms vadovaus vice-senioras kun. Anasas Trakis. Latvių prezidentas kun. A. Veinbergs ir estų kun. R. Troost.

• Amerikos Lietuvių Kongreso bankete, kuris įvyks Washington, Shoreham viešbutyje birželio 27 d., 7 val. vakare, jau rezervavo sau vietas šie politikai ir diplomatai: senatoriai — Stephen M. Young, Ohio, Paul H. Douglas, kuris pasakys pagrindinę kalbą, kongresmanai — Harold D. Donohue, William T. Murphy, Seymour Halpern. Lietuvos gen. kons. Jonas Budrys, Lietuvos atstovas Washington J. Kajeckas su poniu, Latvijos Charge d'Affaires A. Spekte su poniu, prelatas John G. Gra-

Los Angeles lituanistinės mokyklos dabartiniai ir buvusieji mokytojai su kleb. kun. J. Kučingiu, mokyklai švenčiant 15 metų gyvavimo sukaktį.

dy, National Shrine of the Immaculate Conception rektorius ir kt.

• JAV LB Chicago Apygardos Valdyba išsiuntinėjo raštus visom jai priklausantioms LB Apylinkėms ir valdybos nariams, ragindama gausiai dalyvauti Amerikos Lietuvių Kongrese Washington birželio 26 — 28 dienomis, siunčiant kongresan Apylinkių atstovus bei asmeniškai dalyvaujant.

NEW YORK

GYVAS SAVAITGALIS

Birželio 13-14 dienų savaitgalis New Yorko lietuvių gyvenime praėjo labai gyvai ir įtemptai.

Nors keliuose vietose buvo švenčiama newyorkiečių lietuvių kunigų 25 metų kunigystės jubiliejus, bet šventė niekur netrūko, nes visur dalyvavo po kelis šimtus žmonių. Kai kurie iš vieno pagerbimo skubėjo į kitą. Vieną pagerbdami oficialiose iškilmėse, o kitą bent prie vaišių stalo, nepatenkinti, kad visi keturi ruošė beveik tuo pačiu laiku.

Birželio 14 d., sekmadienį buvo paminėtos lietuvių trėmimo į Sibirą liūdnojo birželio dienos.

Minėjimą ruošė New Yorko Pasaulinės Mugių Lietuvių Dienai ruošti komitetas, kuriam vadovauja prof. J. Stukas. Iškilmes vyko mugės aikštėje, kur pastatytas lietuviškas kryžius ir tą dieną iškilmingai pašventintas dalyvaujant Brooklyn vyskupui J. P. Denning, Msgr. J. Balkūnui ir Pasaulinės Mugių amerikiečiams atstovams.

Kalbėjo prof. J. Stukas, garbės svečiai ir išsamų pagrindinį žodį tarė konsulas Anicetas Simutis anglų ir lietuvių kalbomis.

Muz. M. Cibo vadovaujamas choras sugiedojo amerikiečių ir lietuvių himnus ir Marija, Marija.

Kryžiaus projektas arch. J. Muloko, pastatymas V. Šimkaus.

Iškilmų klausėsi daug lietuvių ir amerikiečių.

• Generalinis Konsulas New Yorke Jonas Budrys su poniu atostogauja Atlantic City, N. J. SLA naujai įsigytoje viloje.

• Birutė Paprockienė, dr. V. Paprocko žmona birželio 21 dieną išskrenda iš New Yorko į San Francisco, Kaliforniją, kur ji žada atostogauti apie porą mėnesių pas dukrą Kristiną ir Sigitą Novickius.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

A. Kiršonis įteikia Laisvės Kovų Dainas Los Angeles Lituanistinės mokyklos mokiniai A. Ivanekaitė kaip dovaną už gerą lietuvių kalbos mokymąsi.

TORONTO

KONSULĄ VYTAUTĄ GYLĮ PRISIMINUS

Prieš penketą metų, birželio 14-ją su mumis atsisakė tauris ir didžios pagarbos užsitarnavęs kovotojas už Lietuvos reikalus Vytautas Gylys. Jo toks staigus pasitraukimas į amžinąjį buvo labai skaudus ir netikėtas. Su jo mirtimi buvo nustota didelio patrioto, gerai pasiruošusio politiko-diplomato ir pareigingumo pasižyminčio tautiečio.

Be to, jo mirtis kažkokių keistu supuolimu kaip tik sutapo su baisiaisiais birželio įvykiais. Tos dienos vakarą pabaltiečiai pripildė erdvas Columbus patalpas ir jau ruošėsi pradėti minėjimą. Tačiau vis likuriavo bene atvyks konsulas V. Gylys. Bet jis vis nepasirodė. Laukiama, bet veltui. Tik po minėjimo sužinota tikroji neatvykimo priežastis. Buvo sužinota, kad mūsų konsulas minėjimų niekuomet jau daugiau nelankys ir kalbų, kuriose atsispindėdavo nepalaužiamas optimizmas Lietuvos prisikėlimu laisvam gyvenimui, mums nesakys.

Vytautas Gylys atvykęs iš Skandinavijos valstybių į Kanadą 1949 m. čia iki mirties ėjo generalinio konsulo pareigas. Jis buvo Baltų Federacijos Kanadoje sumanytojas ir vienas iš pirmųjų steigėjų. 4 metus iš eilės ėjęs pirmininko pareigas, o vėliau garbės pirmininkas. Taip pat ir kitų įsipareigojimų turėjo nemažai, bet visa tai mokėjo derinti ir ano meto politinio įsisiūbavimo bangos jo neperbloškė. Jis į kiekvieną iškilusią problemą ar reikalingą žvelgė lietuviškai, valstybiniai ir blaiviai.

Rodos, visai neseniai mes dar rinkomės ir palydėjome Vytautą Gylį į kapų tylumas, o štai jau suėjo penki metai. Ta proga Toronto lietuvių grupė bir-

mas buvo suruoštas birželio 15 d. Eaton auditorijoje. Pagrindinę kalbą pasakė buvęs federalinio parlamento narys advokatas Artur Maloney. Susilaukta nemažai sveikinimų iš aukštųjų valdžios pareigūnų, savivaldybės bei visuomenės atstovų. Raštu pasveikino ministras pirmininkas L. Pearson, Ontario — John Robarts ir kt.

Meninėj dalyje pasirodė mišrus estų choras. Latvių reprezentavo solistė Maiga De Jordine — sopranas ir lietuvių — solistas V. Verikaitis. Iškilminga priesaika kovoti nepalaužamai už Baltijos tautų laisvę ir estų, latvių ir lietuvių himnais buvo baigtas šis didingas minėjimas. Laisvės troškimas brutalia jėga negali būti palaužiamas, nes jis tautoms yra prigimtas.

• Jonas Jogaudas, buvęs ilgametis Telšių gimnazijos direktorius, šiuo metu gyvena Kanadoje netoli Otavos Spencervilleje. Ten pat gyvena ir jauniausioji jo sesuo Makulevičienė su savo vyru. Pastaruoju laiku direktoriaus sveikata yra nepergeriausia. Gegužės mėnesį buvo operuotas ir gydėsi ligoninėje, o dabar sveikta namuose.

VASARVIETĖ

LAKEWOOD — Clifton Park rajone, tik suaugusieji. 3 kamb. Vasarnamis su vonia, naujai atremontuotas. Nuoma, šiluma ir namų apyvokos daiktai apskaičiuojama už skalbimą ir darbą kieme. Rekomendacijos! Tel. LA 1-8482.

(72-74)

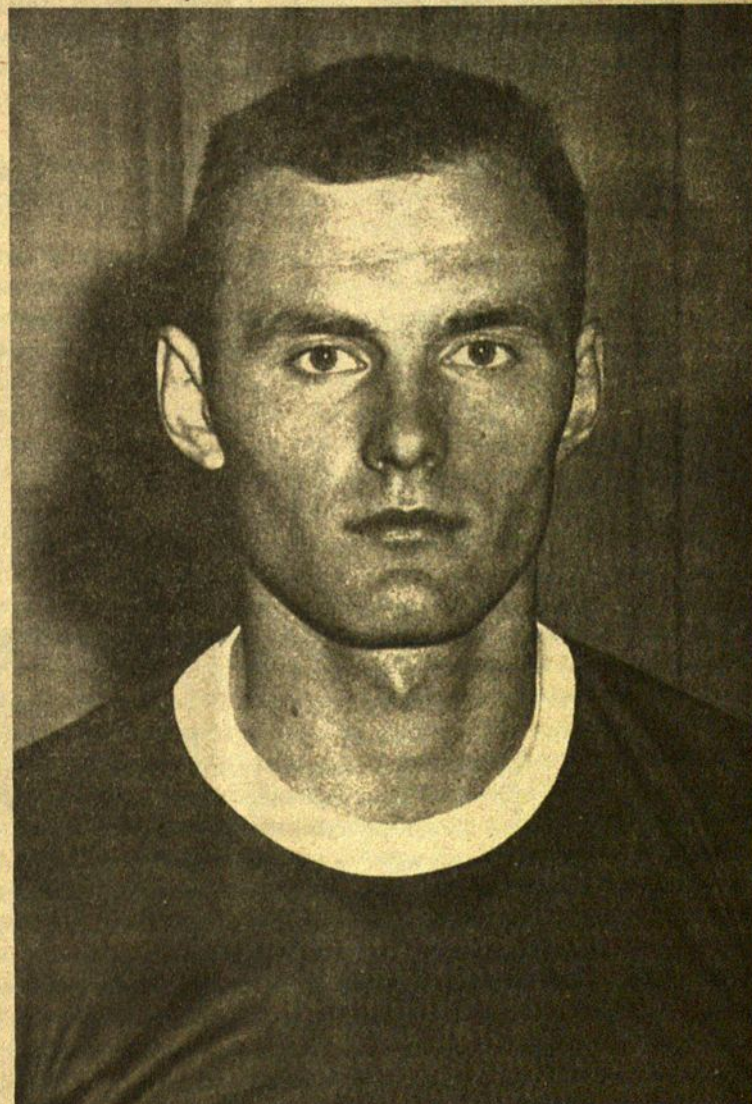
VASAROTOJŲ DĖMESIUI

Geriausia praleisti atostogas garsiaame Cape Cod, Centerville, Mass. kurorte, puikiam Atlanto vandenyno paplūdimy, gražioje ir patogioje Lietuviškoj Vieskalnių Dubysoj.

Prašau kreiptis šio adresu — 21 Bowdoin Av., Boston 21, Mass. Telefonas — GE 6-5139.

Z. A. Vieskalniai

JIE GINS LIETUVIŠKAS SPALVAS AUSTRALIJOJE

Algis Jankauskas, Toronto PPSK Aušra. Gynikas. Ūgis: 6'2". Svoris: 180 svarų. Gimęs 1941 m. kovo 2 d. Atstovaudamas Toronto Runnymede aukštesniąją mokyklą, du kartus buvo išrinktas į Toronto miesto (All-City) ir Ontario provincijos (All-Province) rinktines. Baigęs aukštesniąją mokyklą, persikėlė į Los Angeles, Calif. kur City College of L.A. studijuoja industrinę inžineriją ir žaidžia krepšinį kolegijos komandoje. Algis yra šitiktinės, jog išvyka Australijon suartins abiejų kontinentų lietuvių ir susidarys proga pademonstruoti lietuvių krepšinio iškilmą. S. Dabkaus nuotrauka

PADĖKA

Ignui Vilėniškiui staigiai mirus, sulaukėme labai daug gilių užuojautos per laikraščius, radijo, laiškus ir asmeniškai, už ką nuoširdžiai dėkojame:

Kunigams: prel. P. Virmauskui, A. Janiūnui ir J. Žvirskiui už gedulingas pamaldas, o kun. Janiūnui — už rožančių ir palydėjimą į Forest Hill kapines.

Visiems užprašiusiems šv. mišias; nešiusiems atsisveikinimo sargybą šermentyse; tautininkams, neolithuanams, jūrų skautams ir kt.; Piliečių klubo palydovams; Bostoniešiams ir kitiems gausiai dalyvavusiems šermentyse, pamaldose ir laidotuviuose; Organizacijų pirmininkams Bostone, pasakiusiems kalbas: ALT S-gos — J. Dačiui, LB-nės — St. Jurgelevičiui, ALT-os — J. Sondai, Jūrų Skautų T. "Nemunas" — P. Jančauskui, Jūrų Sk. Tėvų K. — J. Manomaitienei ir Korp! Neo-Lithuania — V. Izbickui.

Visoms organizacijoms bei pavieniems asmenims su šeimomis užjautusiems per spaudą, laiškus ar kitaip; visiems giminėms.

St. Santvarui, A. Gustaičiui, P. Žičkui ir J. Vaičičiui už straipsnius apie velionies veiklą ir gyvenimą.

Jūrų skautams, ALTS nariams ir draugams už moralinę ir materialinę paramą.

Naslė Janina su vaikais, brolis Antanas su žmona